

Samenlezing

Beleidsplan 2025-2028

INHOUD

Het proces om tot een richting te komen die past bij de NOBB	4
De Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB) in de komende vier jaren	5
Missie en visie van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken	6
Terugblik 2020 – 2024	6
De context van onze Bibliotheken	7
Doel beleidsplan 2025 – 2028: de Leidraad	8
Beleidsontwikkelingen en de strategische keuzes	9
De strategische keuzes op basis van onze missie en visie	12
• De maatschappelijk-educatieve Bibliotheek	
• De culturele Bibliotheek	
• Gezinsaanpak	
• Burgerschap	
• AI / Compliance	
Wat zijn de highlights in de deelbeleidsplannen	15
Tot slot	17
Bronnen- en inspiratielijst	18

COLOFON

Beleidsplan 2025-2028
Een uitgave van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken • www.nobb.nl

Ontwerp en opmaak: Marjon Grendel, 2vorm grafisch ontwerp
Fotografie: Beeldbank Landelijke Huisstijl • Freepik.com • Pexels.com

De samenleving
wordt gebouwd
door de woorden
die je spreekt,
door de verhalen
die je vertelt
en door de waarden
die je deelt.

Jonathan Sacks

Het proces om tot een richting te komen die past bij de NOBB

Een beleidsplan schrijven is een proces van kijken naar wat goed gaat, naar de omgeving en een inschatting van de behoefte in de komende vier jaar. Eerst denken en dan bedenken en vooral ook vanuit verschillende perspectieven kijken naar de toekomst.

Consultatie

We zijn in gesprek gegaan met de Raad van Toezicht om de zogenaamde krijtlijnen uit te zetten en vervolgens hebben we deze beleidsrichting besproken met netwerkpartners, beleidsambtenaren en met collega's in de vorm van gesprekstafels waarbij iedereen werd uitgenodigd mee te denken. Deze consultatie leverde zinvolle informatie op die helpt om de richting concreet te maken.

Ook verscheidene fracties van de verschillende politieke partijen zijn in de afgelopen maanden geconsulteerd. Enerzijds om het beeld dat zij hebben van de Bibliotheken op te halen en anderzijds om verwachtingen/ activiteiten in het kader van burgerschap te delen.

Evaluatie jaarplannen en certificering

Ook de evaluatie van de jaarplannen geeft richting aan de keuzes die gemaakt kunnen worden, evenals de bevindingen vanuit de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT).

De Noord Oost Brabantse Bibliotheken in de komende vier jaren

Om de vier jaar kijken we als stichting Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB) naar de ontwikkeling van onze dienstverlening en de context waarin wij werken om zo een richting te bepalen voor de komende vier jaar.

Natuurlijk is de dienstverlening voortdurend in beweging en anticiperen we op ontwikkelingen in de samenleving. Vaak gaat het om nieuwe diensten of samenwerkingen die lokaal, regionaal of landelijk worden ingezet.

Maar ook de tijdsgeest is van invloed op de Bibliotheken. We bewegen mee op de golven van de samenleving, maar moeten ook een heldere koers bewaken. Een koers die houvast biedt en focus aanbrengt, maar ook nog steeds ruimte biedt aan nieuwe, nog niet voorziene ontwikkelingen en behoeften.

Missie en visie van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken

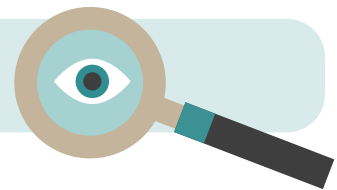
De Bibliotheek is een thuis voor collectie waar plek wordt geboden aan iedereen om zichzelf te ontwikkelen en waar mensen elkaar ontwikkelen. Een plek waar mensen zichzelf beter leren kennen en waar mensen elkaar leren kennen. Een plaats waar verdieping, ontmoeting en ontspanning samen komen.

Met elkaar en de mensen en organisaties om ons heen, vormen we de Bibliotheek die letterlijk en figuurlijk midden in de samenleving staat.

Bij alles wat we doen, is een connectie, een interactie met de collectie, onze grondstof.

We zorgen met een professioneel team voor een brede inspirerende collectie, een gevarieerd programma en toegankelijke vestigingen om lezen, leren en onderdeel te zijn van onze complexe samenleving, binnen ieders bereik te brengen.

Terugblik 2020 – 2024

In de afgelopen jaren hebben Bibliotheken in Nederland zich ontwikkeld als maatschappelijk-educatieve Bibliotheken. Steeds meer burgers hebben moeite met lees- en digitale vaardigheden en door samenwerking binnen de branche met de overheid (landelijk, provincie en gemeente) wordt professionele hulp geboden. In de tijd van de Coronapandemie werd duidelijk dat de overheid voor veel mensen moeilijk digitaal te benaderen is en dat zij daar ondersteuning bij nodig hebben. De Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) werden gevestigd in Bibliotheken en zijn inmiddels uitgegroeid tot een niet meer weg te denken dienstverlening van de Bibliotheek. Dit geldt ook voor de DigiTaalhuizen waar mensen die moeite hebben met lezen of met computers, terecht kunnen voor advies en workshops. Een samenwerkingsverband van organisaties, gemeenten en vrijwilligers en met de Bibliotheek als spin in het web en fysieke plek.

De ontwikkeling van de Bibliotheek op school (dBos) is een andere, landelijk ingezette ontwikkeling als reactie op het dalende leesniveau van de Nederlander en van de kinderen in het bijzonder. Samen met het onderwijs zorgen Bibliotheken dat er een passende collectie in de school is en dat leerkrachten ondersteuning krijgen om hun lessen rijker van taal te maken. In de ideale situatie komen kinderen al op hele jonge leeftijd in aanraking met lezen: thuis, in de kinderopvang en op school.

Een andere dominante ontwikkeling in de afgelopen beleidsperiode is de herontdekking van de Bibliotheek als plek, met name door jongeren. Steeds vaker is de lokale Bibliotheek de plek om huiswerk te maken, af te spreken met anderen, een workshop of presentatie te volgen en natuurlijk om de rijke collectie, zowel fysiek als digitaal, te raadplegen. Professionals staan de leden en bezoekers bij om service en advies te bieden.

Er werden nieuwe vestigingen geopend in Schijndel en Zeeland en de bibliotheken in Veghel, Uden en Sint-Oedenrode werden heringericht en verduurzaamd.

Goede ontwikkelingen die de Bibliotheek weer midden in de samenleving heeft geplaatst en een mooie basis vormt voor de komende periode.

De context van onze Bibliotheken

Bibliotheken worden gekenmerkt als essentiële dienstverlening binnen het voorliggende veld: het netwerk van voorzieningen in een wijk of gemeente voor (hulp)vragen zonder indicatie. Deze herwaardering van Bibliotheken is mede te danken aan de ontwikkeling van de maatschappelijk-educatieve Bibliotheek en het door de samenleving onderkende belang van lezen als basisvaardigheid.

Ook het belang van de Bibliotheek als plek om te mogen zijn, de zogenaamde 'Third Place' wordt breed gedragen. In een wereld waar familiebanden, buurten en een sociale leefomgeving diffuser worden, ligt eenzaamheid op de loer. Dat geldt zeker ook voor jongeren.

Ook de democratie is aan veranderingen onderhevig en door de mondiale onrust, een groeiend wantrouwen voor overheden en politiek en vluchtige, vaak niet onderbouwde informatie ontstaat er een sfeer van discussie en polarisatie.

Onlangs gaven het platform X en Facebook aan niet langer mee te willen werken aan de uitgebreide “fact-checking” van geplaatste berichten. Het wordt voor iedereen steeds moeilijker om te bepalen of het gaat om informatie of een mening.

De multiculturele samenleving vraagt om een bredere oriëntatie op culturen en in plaats van verrijking van een samenleving wordt nu vooral gekeken naar de verschillen. Hier ligt zeker een taak voor de Bibliotheek in het kader van burgerschap.

Er gaat ook veel goed en Nederland is nog steeds een relatief rijk en veilig land met uitgebreide voorzieningen voor iedereen. Dat wil niet zeggen dat alles ook voor iedereen laagdrempelig toegankelijk is.

Doel beleidsplan 2025 – 2028: de Leidraad

In de organisatie van de NOBB worden jaarlijks plannen gemaakt voor zowel de vestigingen in de gemeenten als voor de programmalijnen.

Daarnaast zijn er meerjarenplannen voor het collectiebeleid, communicatiebeleid, ICT, HR en Bedrijfsvoering. Ook is er een afzonderlijk beleidsplan voor het Stadsarchief juist om dit unieke onderdeel van de NOBB beter zichtbaar te maken.

Dit algemene beleidsplan is bedoeld om richting te geven aan de inhoud van onze dienstverlening. We kunnen niet alles doen en er moeten keuzes gemaakt worden. Bovendien moeten we ook onze eigenheid niet verliezen door een beetje van alles te zijn. Bibliotheken zijn van lezen en van de collectie en zetten dat in, in het belang van cultuur, welzijn, onderwijs en de samenleving.

We ervaren steeds vaker dat de grenzen van organisaties vervagen en er vooral gewerkt gaat worden aan de ‘bedoeling’. Niet de vraag wat kunnen wij als organisatie bieden, maar wat is er nodig in het werkgebied is leidend. Dat is een positieve ontwikkeling maar des te belangrijker om te weten waar de rekbaarheid van de grenzen stopt.

Beleidsontwikkelingen en de strategische keuzes

De landelijke ontwikkelingen

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is onze leidraad. Dat betekent dat we bij iedereen die bij ons aanklopt de taak hebben om bij te dragen aan zijn/haar persoonlijke ontwikkeling en verbetering van maatschappelijke kansen. Dit doen wij in het bijzonder door uitvoering te geven aan onze vijf wettelijke taken:

- Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- Mogelijkheden bieden tot ontwikkeling en educatie;
- Het bevorderen van lezen en het kennis laten maken met literatuur;
- Het organiseren van mogelijkheden tot ontmoeting en dialoog (debat);
- Het laten kennis maken met kunst en cultuur.

In het Bibliotheekconvenant, een uitwerking van de Wsob, hebben Bibliotheken en de overheid vastgelegd dat zij zich samen inspannen voor drie grote maatschappelijke opgaven:

- Een geletterde samenleving: bevorderen van geletterdheid en leesplezier;
- Participatie in de (informatie)samenleving: digitale inclusie, democratie en burgerschap;
- Een leven lang ontwikkelen: vaardigheden en blijvende inzetbaarheid.

Door middel van Koersgroepen per opgave wordt het Bibliotheekconvenant uitgewerkt in een Netwerkagenda. Deze Netwerkagenda kent lokale uitvoeringsplannen. De Netwerkagenda verschijnt in maart 2025 en wordt nog verwerkt in de uitvoering van dit beleidsplan.

Ook het Regeerakkoord van het kabinet Schoof geeft aan hoe de waarde van bibliotheken wordt gezien:

- ‘Bibliotheken zijn onmisbaar in de bestrijding van laaggeletterdheid en in de bevordering van leesvaardigheid, leesplezier en digitale geletterdheid.’
- ‘We versterken het bibliotheeknetwerk en de samenwerking tussen Bibliotheken, kinderopvang, onderwijs, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Ons doel is een doorlopende leeslijn van nul tot honderd jaar. Iedereen in Nederland moet goed kunnen lezen.’

Andere landelijke ontwikkelingen die een lokale uitvoering vragen zijn de Zorgplicht (2026) en Decentralisatie Uitkeringen (2025 & 2026) ter versterking van de sector. De Rijksmiddelen voor het Masterplan Basisvaardigheden worden lokaal ingezet om BoekStart en dBos uit te voeren.

De provinciale ontwikkelingen

De provincie Noord-Brabant ziet Bibliotheken als een onmisbare maatschappelijke voorziening in een open en moderne samenleving waarin mensen zich verder kunnen ontwikkelen. De provincie is verantwoordelijk voor de ondersteuning van het regionale bibliotheeknetwerk en is een schakel tussen de lokale Bibliotheken en het Rijk. De provinciale ondersteuningsinstelling Cubiss ondersteunt ons bij de uitvoering van onze taken.

De NOBB vormen, samen met de overige 15 zelfstandige bibliotheekorganisaties in de provincie, de Vereniging Brabantse Bibliotheken. De Vereniging en Cubiss vormen samen de Brabantse Netwerkbibliotheek (BNB).

Het bijzondere en ook unieke karakter van de Brabantse Netwerkbibliotheek werpt zijn vruchten af. Door het werken in stuurgroepen en werkgroepen waarin de bibliotheken en Cubiss vertegenwoordigd zijn, zijn we nog beter in staat om in te spelen op actuele ontwikkelingen en onze dienstverlening op de vraag af te stemmen. Directeur-bestuurder en medewerkers van de NOBB vervullen een actieve rol in dit netwerk. De NOBB zet zich in voor het Brabants Collectiebeleid, Leesoffensief Brabant en werkgeverszaken.

De gemeenten waarvoor de NOBB werkt vallen onder de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant. Binnen deze regio werkt de NOBB samen met collega-bibliotheken, gemeenten en andere partners op het gebied van educatie. Een belangrijk deel van deze activiteiten wordt bekostigd via Web-middelen (Wet educatie beroepsonderwijs). Het gaat om Taalnetwerken Maashorst, Meierijstad en Oss.

De vier gemeenten in ons werkgebied

Regionale samenwerking

Met het oog op de zorgplicht die gemeenten voor Bibliotheken hebben, krijgt de erkenning van de Bibliotheek als essentiële voorziening, ook vanuit deze invalshoek een wettelijke basis.

Met de vier gemeenten is afgesproken dat de beschikbare decentralisatiemiddelen voor 2025 en 2026 worden ingezet voor uitbreiding openingstijden, uitbreiding collectie en contributievrijdom tot en met de leeftijd van 27 jaar. De start is 2025 en wordt doorgetrokken in 2026. Dan is meer duidelijk over het definitieve normenkader en de structurele middelen die voor gemeenten beschikbaar komen. Als basis dient dat gemeenten (in overleg met Bibliotheken) een vierjarenplan opstellen en provincies een toezichthoudende rol krijgen.

Gemeenten krijgen waarschijnlijk last van het zogenaamde ‘ravijnjaar 2026’ en de decentralisatiemiddelen helpen wellicht om te voorkomen dat er minder dienstverlening geboden kan worden.

De voorzieningen zijn in het algemeen op orde. Specifieke aandacht is er in de komende jaren per gemeente voor:

Oss

In de gemeente Oss is de ontwikkeling dBos in het kader van ‘Oss Leest’ in volle gang. Alle kinderopvanglocaties en basisscholen worden voorzien van een dBos en het is vooral van belang dat scholen voor hun leerlingen de positieve effecten gaan ervaren.

Eind 2025 of begin 2026 zal de nieuwe locatie van de bibliotheek in de stad Oss in gebruik genomen worden. Aan het concept Het Warenhuis wordt gewerkt samen met de gemeente en de overige partners.

De kern Berghem groeit snel en de vestiging daar wordt intensief gebruikt. In overleg met Dorpshuis De Berchplaets wordt gekeken naar mogelijkheden om de functies in het dorps huis meer te integreren.

Bernheze

In 2025 moet duidelijk worden wat er met de locatie Heesch gaat gebeuren. Al jaren is er sprake van het vormen van een multifunctionele accommodatie van Cultureel Centrum De Pas, centrum voor kunsteducatie De Eijnderic, gemeentehuis Bernheze en de Bibliotheek.

Maashorst

Er is een start gemaakt om te onderzoeken of een project zoals ‘Oss leest’ ook voor de gemeente Maashorst een optie is. Als er voldoende middelen zijn is het tijd voor modernisering van de vestiging in Volkel. Steeds meer jonge gezinnen wonen daar en de bibliotheek is ruim en met goede voorzieningen, maar in een gedateerde omgeving.

Meierijstad

In 2025 start de mobiele vestiging met dienstverlening aan de kleine kernen, wijken, buurthuizen, speeltuinen en festivals.

In de kern Erp wordt het zogenaamde Omnipark gerealiseerd. Dit park biedt plaats aan sportverenigingen maar ook aan sociale en culturele activiteiten. In eerste instantie was er geen sprake van dat de Bibliotheek daar onderdeel van zou worden. Nu lijken er toch mogelijkheden en kansen te zijn.

De strategische keuzes op basis van onze missie en visie

Uit de consultatie komt steeds naar voren dat Bibliotheken actief zijn in hun samenwerkingsverbanden en programmering. De maatschappelijk – educatieve Bibliotheek is goed tot ontwikkeling gekomen en heeft ons veel gebracht in aanspreken van nieuwe doelgroepen en de zichtbaarheid van onze Bibliotheken.

De maatschappelijk-educatieve Bibliotheek

- De IDO's en DigiTaalhuizen staan stevig en kunnen doorontwikkelen op de ingeslagen weg. Van groot belang blijft de samenwerking binnen de benodigde netwerken en de regierol van gemeenten.
- De ontwikkeling ligt vooral op het gebied van de verbinding leggen met de diensten van de Bibliotheek. Niet het beantwoorden van bijvoorbeeld de IDO vraag is het einddoel, maar een begin om bezoekers kennis te laten maken met voor hen interessante dienstverlening van de Bibliotheek.
- De ontmoetingsfunctie van de Bibliotheek is een wezenlijk onderdeel geworden van de Bibliotheek en met name de inrichting en het aanbod van (studeer) voorzieningen worden daar waar nodig aangepast.

De culturele Bibliotheek

In de gesprekken zowel met interne en externe partijen komt steeds het belang van de Bibliotheek als huis van kennis en collectie naar voren. De collectie, in de breedste zin van het woord, onderscheidt ons van andere organisaties.

Lezen is de basis om jezelf te kunnen ontwikkelen, een basisvaardigheid. Maar lezen vraagt ook om het vermogen je te kunnen concentreren. In de huidige samenleving van snelle en vaak vluchtige berichten is het voor veel mensen moeilijk om zich gedurende langere tijd te concentreren, verdieping te zoeken. Social media berichten bestaan vaak uit vluchtige boodschappen en zeker voor jongeren, ook nog in een eigen taal.

We zien wel ook een verschuiving van de waardering voor lezen. Bij jongeren die het lezen weer herontdekken, maar zeker ook bij volwassenen die juist weer de verstillings zoeken.

Door het offensief dat zowel binnen als buiten de NOBB is ingezet om het leesplezier te stimuleren, zal ook de vraag naar een brede collectie toenemen.

Het is belangrijk om te laten zien hoe de wereld in elkaar zit, maar juist in deze tijd is het ook belangrijk om ontspanning te bieden. Leesplezier blijft daarom een belangrijk onderdeel van het collectioneren en vormt vaak het bindmiddel tussen bibliotheekmedewerkers en bibliotheekbezoekers. Ook bij het programmeren staat leesplezier hoog in het vaandel, bijvoorbeeld bij de literaire lezingen, waarbij lezers kennis maken met landelijk bekende schrijvers en hun werk. Lezen biedt ontspanning, verdieping en vraagt onze concentratie. Lezen hoort onderdeel te zijn van ons dagelijks leven.

In een vaak overprikkelde wereld wil de Bibliotheek haar bezoekers leren concentreren én op een gezonde manier prikkelen. Prikkelen om je bewust te maken van de drukte, je te verleiden om jezelf weer te verdiepen in onderwerpen, in medemensen, in boeiende verhalen, goede gesprekken, verstillings en aandacht.

De zogenoemde 'Tussenruimte', van socioloog Eric Koenen, biedt inspiratie. Hij beschrijft dit als een ruimte die we kunnen opzoeken tussen de standpunten, buiten de discussie. Hij spreekt over een postmoderne onverschilligheid waar iedereen zijn eigen mening, zijn eigen waarheid heeft, zonder verdieping in de geldigheid en de gevolgen hiervan. Gevolgen als polarisatie, buitensluiting, bedreiging.

In de 'Tussenruimte' is er tijd voor nadenken, voor luisteren, voor nuances en draagt elk verhaal bij aan de grote puzzel van de werkelijkheid. Wat het vraagt is het betreden van deze ruimte met een ontvankelijke, geïnteresseerde geest. Met elkaar in gesprek gaan, vooral ook luisteren, verdieping zoeken, over je eigen grenzen heen kijken. Een Tussenruimte die ook prikkelt, je 'aan zet' om tot nieuwe inzichten te komen, meer begrip, meer nuances, prikkelende stilte en het uitwisselen van verhalen.

Dat past goed bij samen lezen, de collectie, inspirerende programmering: een "prikkelende Tussenruimte". Mooie voorbeelden zijn de Silent Book Club, de tafelgesprekken maar bijvoorbeeld ook de bordspelen voor jongeren.

In de komende beleidsperiode willen we deze essentiële functie van de Bibliotheek verder ontwikkelen, samen met onze leden, bezoekers, het netwerk.

Naast een brede collectie, vraagt dat om professionals die kunnen adviseren over de collectie en in gesprek gaan met zowel individuen als groepen. Over lezen, maar ook over maatschappelijke onderwerpen die burgers bezighouden. Dit vraagt ook om een prettige ruimte die plaats biedt aan deze functie en waar speelsheid en verstillings naast elkaar passen.

Gezinsaanpak

In de eerste 1000 dagen van een kind wordt de basis gelegd voor de latere taalvaardigheid van een kind. Daarom spelen ouders een cruciale rol bij de taal- en geletterdheidsontwikkeling van hun kinderen. Als ouders onvoldoende taalvaardig zijn, is de kans groot dat zij hun laaggeletterdheid doorgeven aan hun kind. Hierdoor ontstaat er een cyclus van laaggeletterdheid waarbij taalproblemen van generatie op generatie worden doorgegeven.

De gezinsaanpak is erop gericht om deze cyclus te doorbreken. We willen de ouders ondersteunen en samen met partners in ons netwerk (ketenaanpak) inzetten op preventie. De programma's en het aanbod dat er al is, zowel bij jeugd als basisvaardigheden, willen we met elkaar verbinden om zo een doorgaande lijn in het aanbod te creëren voor zowel ouders als kind. Als de taalontwikkeling verbetert, wordt de zelfredzaamheid van ouders en kinderen vergroot.

Het streven is om in de Bibliotheken waar dit mogelijk is de publieke ruimte zodanig in te richten zodat Taalhuis, BoekStarhoek en jeugdafdeling meer met elkaar verbonden zijn.

Burgerschap

Onder burgerschap verstaan we de manier waarop mensen deelnemen aan de maatschappij en die helpen vormgeven. Dat betekent dat we middels programmering invulling geven aan begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, conflicthantering, sociale verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met maatschappelijke diversiteit. Juist in deze roerige tijden is het fijn als er een plek is voor mensen die omkijken naar een ander of die graag willen leren hoe je van betekenis kunt zijn. Je samen inzetten voor je eigen wijk, buurt, vereniging of dorp. We proberen dit altijd in dialoog te doen (off/by/for all methode) en als het kan proberen we aan te sluiten bij bestaande communities of proberen we nieuwe communities tot stand te brengen.

In het verlengde van burgerschap geven we de komende jaren ook aandacht aan digitaal burgerschap. Hoe kun je blijven meedoen in een digitaliserende wereld? Alleen al het vinden en interpreteren van (de juiste) informatie is een zorg die we hebben, gezien de huidige ontwikkelingen rondom nepnieuws bijvoorbeeld. Wij zullen als bibliotheek moeten gaan bepalen hoe wij onze rol hierin zien en zullen oppakken.

Waar we vanzelfsprekend samenwerken met partners zoals welzijnswerk, gemeenten en onderwijs, gaan we ook op zoek naar nieuwe partners zoals woningcorporaties, jongerenwerk of sportverenigingen.

AI / Compliance

AI is een relevant hulpmiddel voor de digitale transformatie die de Bibliotheken op dit moment doormaken. Daar kun je vanuit vier invalshoeken naar kijken:

1. Hoe verandert AI de dienstverlening / collectie van de Bibliotheek?
2. Hoe verandert AI de manier waarop we werken?
3. Wat kan de Bibliotheek bijdragen aan de ontwikkeling van AI?
4. Hoe kan de Bibliotheek helpen AI op verantwoordelijke wijze in te zetten?

Bij de eerste twee zijn we gebruikers van AI, bij de laatste twee spelen we een rol in de ontwikkeling van AI als vakgebied. Dankzij onze jarenlange ervaring met het collectioneren, cureren, organiseren en toegankelijk maken van informatie zijn wij als Bibliotheek bij uitstek de partij die AI-toepassingen met onze datacollecties kan trainen en vormen. De komende jaren zullen dit onderwerpen zijn die we verder onderzoeken.

Compliance en risico-management vormen de ruggengraat als het gaat om succesvol en veilig gebruik van AI binnen de organisatie. Ook dit onderwerp krijgt de komende jaren de nodige aandacht.

Wat zijn de highlights in de deelbeleidsplannen

Collectie

De collectie is ons uitgangspunt en vormt de grondstof van het bibliotheekwerk. In ons Collectiebeleid is vastgelegd dat we streven naar een actuele, aantrekkelijke en representatieve collectie die wordt samengesteld door een breed collectieteam. Het is belangrijk dat we onze passie en collectiekennis actief delen en anderen enthousiasmeren. Op deelgebieden maken we steeds meer gebruik van interne en externe gastcollectioneers. Zij zorgen voor diversiteit, originele invalshoeken, verbinding met de praktijk en betrokkenheid met hun achterban. Het gaat niet alleen om de collectie in de Bibliotheken en de inhoudelijke kennis van onze medewerkers, maar de collectie wordt ook proactief op verschillende manieren direct naar de gebruikers gebracht op plaatsen waar zij bij elkaar komen. Dan maken zij in een vertrouwde omgeving toch kennis met de Bibliotheek en haar mogelijkheden en wordt de Bibliotheek laagdrempeliger.

Marketing en communicatie

We sluiten aan bij de landelijke ambitie om te groeien van 4 miljoen bibliotheekleden naar 8 miljoen verbonden gebruikers.

In de NOBB gaat de communicatiefocus liggen op vooraf een duidelijk doel vaststellen en meer denken vanuit en mét de doelgroep, waarbij kwaliteit, bereik en impact hoog in het vaandel staan. Er is een Communicatiebeleid opgesteld. De inzet voor het promoten van projecten, dienstverlening en activiteiten hoort effectief aan te sluiten op de organisatiedoelstellingen en de identiteit van de NOBB. Er wordt een kanteling in gang gezet. Behalve het produceren van pr-middelen komt er in onze professionele organisatie voldoende tijd beschikbaar voor vakkundige initiatieven om te werken aan lange termijn communicatievraagstukken die het imago en de profilering van de NOBB versterken.

Vrije tijd en erfgoed

De Bibliotheek richt zich ook op vrije tijd en erfgoed, onder meer op historisch besef en bewustwording. We willen mensen verrijken en verbinden. Want kennis over het verleden, vergroot ieders betrokkenheid en maakt het samen wonen in een gebied betekenisvoller. Door middel van historische en lokale verhaallijnen wordt een link gelegd met hedendaags recreatie en toerisme.

Meer informatie is te vinden in het beleidsplan van het Stadsarchief Oss dat ook aanknopingspunten biedt voor ons werk in Bernheze, Maashorst en Meerijstad. Op het gebied van vrije tijd (recreatie/toerisme/kunst/cultuur) zet de Bibliotheek zich in voor informatieontsluiting op lokaal niveau. Dit komt onder meer tot uiting door de aanwezigheid van Toeristische Informatiepunten in meerdere Bibliotheken en de redactierol die we vervullen voor diverse lokale toeristische websites.

Vestigingsbeleid

Begin 2025 zijn er 15 Bibliotheken, 5 servicepunten, tientallen schoolbibliotheken en verschillende BoekStartlocaties in de kinderopvang die deel uitmaken van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken. Veel bibliotheken zijn gevestigd in multifunctionele accommodaties en werken nauw samen met hun huisgenoten.

We hechten grote waarde aan de Bibliotheek als plek, als 'Third place' (naast thuis en school of werk). Een openbare fysieke plek waar iedereen mag zijn om te ontspannen, ontmoeten en ontwikkelen. Openbaar in de betekenis van vrije toegang, want we realiseren ons dat de Bibliotheek niet voor iedereen laagdrempelig is.

In het NOBB vestigingsbeleid is omschreven welke dienstverlening in grote en kleinere vestigingen wordt aangeboden en welke kennis van bibliotheekmedewerkers beschikbaar is. De Noord Oost Brabantse Bibliotheken ondersteunen en versterken elkaar en spelen een unieke centrale rol in grote en kleinere kernen in de gemeenten Bernheze, Maashorst, Meierijstad en Oss. De komende jaren gaan we bewuster met bibliotheekbezoekers en potentiële bezoekers in gesprek om de wederzijdse behoeften en verwachtingen nog beter op elkaar af te stemmen.

Bedrijfsvoering

Om medewerkers te ondersteunen en te faciliteren, kennis te kunnen borgen en alle plannen te realiseren is een stevige basis van de organisatie en een goede bedrijfsvoering noodzakelijk. De doorontwikkeling van de organisatie is een continu proces. Het kernteam zet de kaders uit, programmateams en lokale teams maken jaarplannen en project- en werkgroepen voeren de plannen uit. Er wordt zorgvuldig afgewogen welke financiële, administratieve en ICT-processen wel of niet worden uitbesteed en op welke manier kunstmatige intelligentie (AI) kan worden ingezet.

Personeelsbeleid / HR

Binnen de NOBB is een Strategisch personeelsbeleid, Vacaturebeleid en Opleidingsbeleid geformuleerd. Mede gericht op werving, behoud, ontwikkeling en diversiteit van medewerkers om daarmee het belang van de organisatie te versterken. Het is de kern van onze organisatie. We hechten veel belang aan deskundigheidsbevordering: binnen en buiten de organisatie kennis ophalen, overdragen en delen. De NOBB profileert zich als dynamische werkplek voor maatschappelijk relevant werk. We streven naar een evenwichtige mix in kennis, leeftijd en culturele achtergrond, die onderling een boeiende kruisbestuiving realiseren. In de komende jaren gaan we onderzoeken of combinatiefuncties wenselijk zijn in het kader van de ontschotting van organisatie. Zo zou een jongerenbibliothecaris gedeeltelijk bij jongerenwerk kunnen werken en vice versa.

ICT

Iedereen in onze organisatie heeft te maken met ICT en informatiebeveiliging. Dit thema krijgt de komende jaren veel aandacht en met het oog op de toekomst is er een ICT-investeringsplan opgesteld. In dit plan wordt onder andere aangegeven welke kennis en technische zaken nodig zullen zijn op het gebied van informatiebeveiliging en de ontwikkelingen met betrekking tot kunstmatige intelligentie (AI).

Financiën

Naast de reguliere subsidie van de gemeentes en de inkomsten van leden, krijgt de Bibliotheek steeds vaker te maken met doelsubsidies en incidentele middelen. Ook meerjarencontracten met bijvoorbeeld scholen vragen om een gedegen projectadministratie en een meerjarenplanning. De NOBB draagt zorg voor een goed evenwicht tussen expertise binnen de organisatie en uitbesteding aan derden.

Tot slot

De grote lijn is omschreven in dit Beleidsplan. We richten ons op lezen, de maatschappelijke opgaven met gezinsaanpak en burgerschap in het bijzonder. We faciliteren de Bibliotheek als 'Third place', een huis voor mensen waar collectie in de breedste zin van het woord in contact wordt gebracht met mensen in en buiten de Bibliotheek. We willen mensen weer leren zich te concentreren én willen hen op een gezonde manier prikkelen. We breken een lans voor de 'Tussenruimte', zoals beschreven door Eric Koenen. Daar is tijd voor nadenken, voor luisteren, voor nuances, over je eigen grenzen heen kijken en tot nieuwe inzichten te komen.

De komende jaren gaan de medewerkers van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken in gesprek met bezoekers, potentiële bezoekers en samenwerkingspartners. Samen bepalen we wat de identiteit is van onze Bibliotheek en welke kernwaarden hieraan zijn verbonden. Daarmee geven we betekenis aan onze eigenheid als 'Openbare Bibliotheek in Noord Oost Brabant.'

Bronnen- en inspiratielijst

Aanzet Beleidsplan 2025-2028; ten behoeve van kernteam en tafelgesprekken, november 2024

Auditrapportage Kwaliteit in beeld: certificeringskader Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal voor Stichting Noord Oost Brabantse Bibliotheken, december 2023

Bestuursakkoord provincie Noord-Brabant 2023-2027, Samen maken we Brabant!, september 2023

Een bibliotheek in 2024; groeimanifest voor de Bibliotheek van de toekomst – Probiblio, 2022

Herijking Beleidsplan NOBB 2023-2024

De impact en publieke waarde van de openbare bibliotheek – Frank Huysmans, februari 2022

Regeerprogramma: uitwerking van het hoofdlijnenakkoord door het kabinet, september 2024

Spiritual Lecture # 11 Eric Koenen – Comenius leergang Rijksuniversiteit Groningen, november 2024

Vernieuwing Bibliotheekconvenant 2024-2027; convenant houdende afspraken over de bijdrage van de bibliotheekvoorziening in Nederland aan maatschappelijke opgaven, conceptversie februari 2024

Werkplan Cubiss Brabant 2024

FUNDAMENT

boek

een reis naar een andere wereld
goed bereikbaar, dicht bij huis
stap in andermans gedachten
lees je in en leef je uit

neem de tijd om je te laven
aan een bron van inspiratie
en vergaap je aan de kennis
die hier rijkelijk wordt verspreid

vind een schat aan informatie
op een levendige plaats
waar cultuur wordt uitgedragen
waar je wegwijds wordt gemaakt

in de taal en in de toekomst
in het leven, in elkaar
kom, ontspan, onthaast, verrijk je
lees, verzamel en bewaar

voel je welkom tussen woorden
inclusief, voor iedereen
vind de ruimte om te leren
van de mensen om je heen

neem jezelf als het vertrekpunt
om de ander te ontmoeten
want waar taal het fundament is
ligt de wereld aan je voeten

Tanja Helderma

Noord Oost Brabantse Bibliotheken

Postbus 815 - 5340 AV Oss

www.nobb.nl